

حدیث: قال العسکری علیه السلام:

اللَّهُ هُوَ الَّذِي يَتَأَلَّهُ إِلَيْهِ عِنْدَ الْحَوَائِجِ وَالشَّدَائِدِ
كُلُّ مَخْلُوقٍ، عِنْدَ انْقِطَاعِ الرَّجَاءِ مِنْ كُلِّ مَنْ دُونَهُ.
الله هموست که هر آفریده‌ای به هنگام نیازها و
سختیها و امید برکندن از هر که جز او، بدو پناه
می‌برد.

(البحار، جلد ۳، صفحه ۴۱)

پرسش: آیا می‌توان براساس تشخیص عقل و
درایت خود، مرجع تقلید را انتخاب کرد؟

پاسخ: خیر، مگر آنکه شخص خود از اهل علم باشد
و بتواند مجتهد اعلم را بشناسد.

(پرسشها و پاسخهای دانشجویی، احکام تقلید و بلوغ، پرسش ۳۲)

حدیث: قال رسولُ الله ﷺ:

الدَّالُّ عَلَى الْخَيْرِ كِفَاعِلِهِ.

راهنمایِ به کار خوب، مانند انجام دهندهٔ آن است.

(میزان الحکمة: ۲۰۷۲)

پرسش: آیا می توان در مسائل مورد اختلاف، به جای تقلید از یک شخص معین، رأی اکثریت فقیهان را ملاک عمل قرار داد؟

پاسخ: آیات عظام بهجت، تبریزی، سیستانی، فاضل، مکارم، نوری و وحید: خیر، عمل به رأی اکثر جایز نیست و باید از مجتهد اعلم تقلید کرد؛ مگر آنکه نظر آنان با احتیاط موافق باشد.

آیات عظام امام خمینی و خامنه‌ای: خیر، عمل به رأی اکثر جایز نیست و بنا بر احتیاط واجب، باید از مجتهد اعلم تقلید کرد؛ مگر آنکه نظر آنان با احتیاط موافق باشد.

آیت‌الله صافی: خیر، عمل به رأی اکثر جایز نیست و بنا بر احتیاط واجب باید از مجتهد اعلم تقلید کرد؛ مگر آنکه نظر آنان با احتیاط موافق باشد و یا نظر اعلم نادر باشد که در فرض دوم، باید به فتوایی که با احتیاط مطابق است، عمل کرد.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام تقلید و بلوغ، پرسش ۳۳)

حدیث: قال الباقر عليه السلام:

لا صلاة إلا بطهورٍ.

نماز جز با طهارت درست نیست.

(میزان الحکمة: ۶۵۲۷)

مسأله: چیزی که با آن زخم و شکسته را می‌بندند و
دوایی که روی زخم و مانند آن می‌گذارند جیره
نامیده می‌شود.

(توضیح المسائل مراجع، صفحه ۱۸۹)

حدیث: قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

الفِکْرَةُ مِرْآةُ الْحَسَنَاتِ وَكَفَّارَةُ السَّيِّئَاتِ.

اندیشه، آیینۀ خوبیها و پوشانندۀ بدیهاست.

(البحار: جلد ۷۱، صفحه ۱۱۵)

مسأله: اگر در یکی از جاهای وضو زخم یا دمل یا شکستگی باشد، چنانچه روی آن باز است (آقای مکارم: ... و خون ندارد...) و آب برای آن ضرر ندارد، باید به طور معمول وضو گرفت.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۳۲۴)

حدیث : قال امیر المؤمنین علیه السلام:

الْحِرْصُ وَالْكِبْرُ وَالْحَسَدُ دَوَاعٍ إِلَى التَّقَمُّ فِي
الذُّنُوبِ.

حرص، تکبر و حسادت، انگیزه‌های فرورفتن در
گناهانند.

(نهج البلاغه: الحکمة ۳۷۱)

مسأله: اگر جبیره تمام اعضای وضو را گرفته باشد،
(آقای صافی: ... بنا بر احتیاط واجب باید وضوی
جبیره‌ای بگیرد و تیمم هم بنماید.) (آقای بهجت: ...
بنا بر اظهر باید تیمم بنماید. ولی اگر تیمم هم
جبیره‌ای است احتیاط در جمع بین وضو و تیمم

است.) باید تیمم بنماید. (این مسأله در رساله آقای
تبریزی ذکر نشده است.)
آیت‌الله نوری: اگر جبیره تمام یا بیشتر اعضای وضو
را گرفته باشد نیز باید وضوی جبیره‌ای بگیرد.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۳۳۱)

حدیث : قال رسول الله ﷺ:

أَكْثَرُ النَّاسِ ذُنُوبًا أَكْثَرُهُمْ كَلَامًا فِيمَا لَا يَعْنِيهِ.

پر گناه‌ترین مردم، آنانند که بیشتر بیهوده‌گویی می‌کنند.

(میزان الحکمة: ۵۵۸۵)

مسأله: اگر در صورت یا دستها چند جبیره باشد، باید بین آنها را بشوید و اگر جبیره‌ها در سر یا روی پاها باشد، باید بین آنها را مسح کند و در جاهایی که جبیره است باید به دستور جبیره عمل نماید. (این مسأله در رساله آقای مکارم ذکر نشده است.)

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۳۳۴)

حدیث: قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

لَا يَقْبَلُ اللَّهُ مِنْ مُؤْمِنٍ عَمَلًا وَهُوَ مُضْمِرٌ عَلَى
أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ سَوْءًا.

خداوند از مؤمنی که نسبت به برادر مؤمن خود نیت
بد داشته باشد، هیچ عملی را نمی‌پذیرد.

(الکافی: جلد ۲، صفحه ۳۶۱)

پرسش: آیا رنگ مو و حنا و رنگ پوست میوه‌ها،
مانع وضو است؟

پاسخ: رنگ بدون جرم، مانع نیست.

(رساله‌دانشجویی، احکام وضو، پرسش ۲۹)

حدیث: قال رسول الله ﷺ:

تُعْرَضُ الْأَعْمَالُ يَوْمَ الثَّانِي وَالْخَمِيسِ فَمَنْ مُسْتَغْفِرٍ
فَيَغْفِرُ لَهُ، وَ مِنْ تَائِبٍ فَيُتَابُ عَلَيْهِ، وَيُرَدُّ أَهْلُ
الصَّغَائِنِ بِضَغَائِهِمْ حَتَّى يَتُوبُوا.

روز دوشنبه و پنجشنبه، کارها عرضه می‌شود.
گناهان استغفارکننده، آمرزیده می‌شود و توبه
توبه‌کننده پذیرفته می‌گردد و کینه‌های کینه‌ورزان
برگردانده می‌شود تا توبه کنند.

(میزان الحکمة: ۴۶۴۲)

پرسش: استفاده از مداد چشم و ریمل، در هنگام
وضو چه حکمی دارد؟

پاسخ: برای وضو، ریمل و مداد بیرون چشم - اگر جرم داشته باشد - باید برطرف شود؛ ولی مقداری که داخل چشم است، برطرف کردن آن لازم نیست.

نکته! بعد از برطرف کردن جرم مواد آرایشی، باقی ماندن رنگ آن مانع وضو نیست.

(رساله دانشجویی، احکام وضو، پرسش ۳۱)

روز بزرگداشت خواجه نصیرالدین طوسی

حدیث: قال رسول الله ﷺ:

لَوْ كَانَ الْعِلْمُ بِالْثُرِّ يَأْتِنَاوَلُهُ رِجَالٌ مِنْ فَارِسَ.

اگر دانش در ثریا باشد، بی گمان مردانی از پارسیان به آن دست یابند.

(غررالحکم: ۱۹۴)

پرسش: آیا غسل و وضو با لاک ناخن یا رنگ زدن آن توسط خانمها صحیح است؟

پاسخ: آیات عظام صافی و مکارم: وضو و غسل با آن صحیح نیست.

آیت الله خامنه‌ای: غسل و وضو در فرض مرقوم صحیح نیست.

آیت‌الله بهجت: اگر عرفاً مانع است برای وضو و غسل باید برطرف کند.

آیت‌الله فاضل: برای غسل و وضو باید برطرف شود.
آیت‌الله سیستانی: برای غسل و وضو حتماً آن را برطرف کند.

آیت‌الله تبریزی: لاک زدن و مثل آن که مانع از رسیدن آب به ناخن زیر آن می‌شود برای وضو و غسل باید آنرا پاک کنند، وضو و غسل با وجود آن صحیح نیست.

(مسائل جدید از دیدگاه علما و مراجع، جلد ۴، صفحه ۱۳۱)

حدیث: قال الكاظمُ العَلِيُّ:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ، وَأَسْأَلُكَ جَمِيلَ الْعَافِيَةِ،
وَأَسْأَلُكَ شُكْرَ الْعَافِيَةِ، وَأَسْأَلُكَ شُكْرَ شُكْرِ الْعَافِيَةِ.
بارخدایا! من از تو عافیت مسألت دارم، عافیتی نیکو
عطایم کن و شکر بر عافیت و شکر بر شکرِ عافیت
ارزانیم فرما.

(الدعوات: ۲۱۱/۸۴)

مسأله: (۱) شک در شماره رکتهای نماز واجب دو
رکعتی مثل نماز صبح و نماز مسافر نماز را باطل
می کند.

۲) شک در شماره رکعت‌های نماز سه رکعتی نماز را باطل می‌کند.

۳) آن که در نماز چهار رکعتی (آقای مکارم: ... هر گاه یک طرف شک، یک باشد، مثل این که شک کند یک رکعت خوانده یا سه رکعت نمازش را باطل می‌کند.) شک کند یک رکعت خوانده یا بیشتر، شکش نماز را باطل می‌کند.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۱۱۶۵)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

رَأْسُ الْقَضَائِلِ مِلْكُ الْغَضَبِ، وَإِمَاتَةُ الشَّهْوَةِ.

تسلط بر خشم و میراندن شهوت در رأس فضایل
جای دارند.

(غررالحکم: ۶۵۵۹)

مسأله: (۱) شک بین دو و پنج یا دو و بیشتر از پنج
نماز را باطل می‌کند.

(۲) شک بین سه و شش یا سه و بیشتر از شش نماز
را باطل می‌کند.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۱۱۶۵)

حدیث: قال رسول الله ﷺ:

لِكُلِّ شَيْءٍ وَجْهٌ، وَوَجْهُ دِينِكُمُ الصَّلَاةُ.

هر چیزی چهره‌ای دارد و چهره دین شما نماز است.
(میزان الحکمة: ۳۵۹۱)

مسأله: شک در رکعت‌های نماز که نداند چند رکعت خوانده است، نماز را باطل می‌کند.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۱۱۶۵)

حدیث: قال الرضا علیه السلام:

خَاطَرَ بِنَفْسِهِ مَنْ اسْتَعْنَى بِرَأْيِهِ.

آنکه خودرأی باشد خود را به هلاکت افکنده است.

(عیون اخبار الرضا علیه السلام: جلد ۲، صفحه ۵۴)

مسأله: اگر یکی از شک‌های باطل‌کننده برای انسان پیش آید، (آقای بهجت: ... بنا بر احوط نمی‌تواند نماز را به هم بزند بلکه باید ابتدا قدری فکر کند تا علم یا گمان به یک طرف پیدا کند، ولی اگر بعد از فکر کردن هم شک او از بین نرود به هم‌زدن نماز بنا بر اظهر مانعی ندارد و لازم نیست آن قدر صبر کند تا خود از حالت نماز گزار بیرون رود. (آقای سیستانی: ... بهتر آن است به همین اندازه که شک او پا برجا

شد، نماز را به هم نزند، بلکه به قدری فکر کند که صورت نماز به هم نخورد یا از پیدا شدن یقین یا گمان ناامید شود.) (آقای تبریزی:... بهتر آن است که نماز را به هم نزند بلکه به قدری فکر کند که صورت نماز به هم نخورد یا از پیدا شدن یقین یا گمان ناامید شود.) نمی‌تواند نماز را به هم بزند، (آقای صافی:... و به قدری فکر کند که یا از صورت نماز گزار خارج شود، یا از پیدا شدن یقین یا گمان ناامید شود.) ولی اگر به قدری فکر کند که شک پا برجا شود به هم زدن نماز مانعی ندارد.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۱۱۶۶)

روز امور تربیتی و تربیت اسلامی

حدیث: قال رسول الله ﷺ:

أَدَّبُوا أَوْلَادَكُمْ عَلَى ثَلَاثِ خِصَالٍ: حُبِّ نَبِيِّكُمْ، وَ
حُبِّ أَهْلِ بَيْتِهِ، وَقِرَاءَةِ الْقُرْآنِ.

فرزندان خود را بر سه خصلت تربیت کنید: دوست داشتن پیامبرتان، دوست داشتن اهل بیت او و قرآن خواندن.

(میزان الحکمة: ۶۷۷۳)

مسأله: اگر بعد از گذشتن وقت شک کند که نماز را درست خوانده یا نه به شک خود اعتنا نکند. (این مسأله در رساله آقای مکارم ذکر نشده است.)

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۱۱۸۱)

قالَ اللهُ تبارک و تعالی:

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ
عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ.

خدایی که مرگ و زندگانی را آفرید که شما بندگان
را بیازماید تا کدام نیکوکارتر است و او مقتدر (بر همه)
عالم آفرینش) و آمرزنده (گناهان بندگان) است.
(سوره ملک، آیه ۲)

مسأله: اگر بعد از نماز شک کند که در بین نماز
کاری که نماز را باطل می‌کند انجام داده یا نه،
نمازش صحیح است.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۱۱۵۶)

حدیث: قال الحسنُ العَلِیُّ::

- وقد سُئِلَ عن الجُبْنِ - : الجُرْأَةُ على الصَّدیقِ، و
النُّكُولُ عَن العَدُوِّ.

- در پاسخ به این پرسش که: بزدلی چیست؟- :
دلیری در برابر دوست و گریختن از برابر دشمن.
(تحف‌العقول: ۲۲۵)

مسأله: به شک بعد از گذشتن وقت نماز نباید اعتنا
کرد.

(توضیح‌المسائل مراجع: مسأله ۱۱۶۷)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

الْفَضِيلَةُ غَلَبَةُ الْعَادَةِ.

فضیلت، چیره شدن بر عادت است.

(غررالحکم: ۳۵۷)

مسأله: به شک در نماز مستحبی نباید اعتنا کند.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۱۱۶۷)

حدیث: قال الباقرُ العَلِیُّ:

إِنَّ الْكُذْبَ هُوَ خَرَابُ الْإِيمَانِ.

به راستی که دروغ ویران کننده ایمان است.

(البحار: جلد ۷۲، صفحه ۲۴۷)

پرسش: شک بعد از محل را با مثال توضیح دهید؟

پاسخ: شک بعد از محل، مانند آن است که در حال خواندن سوره، شک کند «حمد» را خوانده یا نه، در رکوع شک کند سوره را خوانده یا نه، در سجده شک کند رکوع را انجام داده یا نه؛ بعد از سلام شک کند تشهد را خوانده یا نه و ... در تمام این موارد نباید به شک خود اعتنا کند؛ بلکه باید نماز را ادامه دهد و نماز صحیح است.

(رساله دانشجویی، احکام نماز، پرسش ۱۳۵)

حدیث: قال رسول الله ﷺ:

أَشَدُّ النَّاسِ اجْتِهَاداً مَنْ تَرَكَ الذُّنُوبَ.

سختکوش‌ترین مردم کسی است که گناهان را فرو گذارد.
(أمالی صدوق: ۴/۲۸)

پرسش: کسانی که زیاد شک می‌کنند، در نماز چه تکلیفی دارند؟

پاسخ: کثیرالشک به کسی می‌گویند که نمی‌تواند سه نماز پشت سر هم را بدون شک بخواند در این صورت نباید به شک خود اعتنا کند؛ یعنی، هر طرف را که به نفع اوست، انتخاب کند. برای مثال اگر در نماز صبح بین دو و سه شک کند، بگوید دو رکعت خوانده‌ام و اگر در به جای آوردن سجده و رکوع شک کند، بگوید انجام داده‌ام.

(رساله‌دانشجویی، احکام نماز، پرسش ۱۳۶)

ولادت امام حسن عسکری علیه‌السلام

حدیث: قال العسکری علیه‌السلام:

... مَنْ يَزْرَعُ خَيْرًا يَحْصِدُ غِبْطَةً، وَمَنْ يَزْرَعُ شَرًّا
يَحْصِدُ نَدَامَةً.

هر که خیر بکارد نیکی برداشت نماید و هر که بدی
بکارد پشیمانی درو نماید.

(تحف‌العقول: ۸۹۲)

پرسش: آیا به پولی که در بانک سپرده‌گذاری شده و از
درآمد (سود) آن ارتزاق می‌شود، خمس تعلق می‌گیرد؟

پاسخ: آیات عظام امام خمینی، سیستانی، فاضل و
مکارم: اگر پول سپرده‌گذاری از درآمد کسب باشد،
خمس دارد. [اما در صورتی که] با پرداخت خمس
(هر چند به صورت اقساط) نتواند زندگی خود را اداره
کند، خمس ندارد.

آیات عظام بهجت، تبریزی و نوری: اگر از درآمد کسب باشد، آن مقدار از پول سپرده که اداره زندگی به آن بستگی دارد، خمس ندارد؛ ولی به مقدار بیش از آن، خمس تعلق می‌گیرد.

آیات عظام خامنه‌ای، صافی و وحید: اگر پول سپرده‌گذاری از درآمد کسب باشد، خمس دارد و چنانچه نمی‌تواند با پرداخت خمس آن امرارمعاش کند، می‌تواند با حاکم شرع دستگردان نماید.

نکته ۱/ به سود حاصل از آن خمس تعلق می‌گیرد.

نکته ۲/ پول سپرده‌گذاری نوعی سرمایه‌گذاری، محسوب می‌شود.

نکته ۳/ اگر پول سپرده‌گذاری از راه هدیه، جایزه و مانند آن به دست آمده باشد، حکم اصل را دارد.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام خمس، پرسش ۴۱)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

مِلاکُ المَعروفِ تَرَکُ المَنِّ بِه.

معیار خوبی کردن، منت نگذاشتن برای آن است.

(غررالحکم: ۹۷۲۴)

پرسش: آیا سهامی که از سازمان بورس خریداری
می‌کنیم، خمس دارد؟

پاسخ: آری، سر سال باید خمس آن را بدهد؛ چون
حکم سرمایه را دارد.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام خمس، پرسش ۴۴)

حدیث: قَالَ الْبَاقِرُ الْعَلِيّ:

وَالْمَهْدِيُّ وَأَصْحَابُهُ يَمْلِكُهُمُ اللَّهُ مَشَارِقَ الْأَرْضِ
وَمَغَارِبَهَا وَيُظْهِرُ الدِّينَ وَيُمِيتُ اللَّهَ بِهِ وَبِأَصْحَابِهِ
الْبِدْعَ وَالْبَاطِلَ كَمَا أَمَاتَ الشُّقَاةَ الْحَقَّ، حَتَّى لَا
يُرَى أَيْنَ الظُّلْمُ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ
الْمُنْكَرِ.

خداوند شرق و غرب عالم را در سیطره حکومت
مهدی عَلَيْهِ السَّلَام و یاران او قرار می دهد، آیین خود را
آشکار می سازد، و به وسیله او [مهدی] و یارانش
بدعت و باطل را نابود می کند، چنان که تبیهکاران،
حق را، نابود کرده بودند، به طوری که بر صفحه

زمین اثری از ظلم دیده نخواهد شد. آنها به معروف
امر، و از منکر نهی می‌کنند.

(تفسیر نورالثقلین: ۵۰۶/۳)

پرسش: آیا پرداخت مالیات یا انفاقات مستحبی به
فقرا کفایت از خمس می‌کند و اگر کفایت نمی‌کند
پرداخت مالیات چه جایگاهی در فقه دارد؟

پاسخ: آیت‌الله بهجت: کفایت نمی‌کند.

آیت‌الله خامنه‌ای: کفایت نمی‌کند، ولی مالیات و
صدقات و کفارات جزء مؤونه اوست و از درآمد سال
کسر می‌شود.

آیت‌الله صافی: کفایت از خمس نمی‌کند ولی
پرداخت آن حکم صرف در مؤونه دارد که اگر در
بین سال پرداخت شود خمس ندارد.

آیت‌الله سیستانی: کفایت نمی‌کند و مشروعیت مالیات تابع نظر حاکم شرع است.

آیت‌الله تبریزی: مالیات یا انفاقات مستحب از خمس کفایت نمی‌کند، مالیات برای ادارهٔ مملکت داده می‌شود و به خمس ربطی ندارد.

آیت‌الله مکارم: مالیات جزء هزینه‌های زندگی است زیرا صرف امنیت و اصلاح جاده‌ها و کارهای دیگری می‌شود که کسب و کار انسان بدون آن امکان ندارد.

(مسائل جدید از دیدگاه علما و مراجع، جلد ۲، صفحه ۱۲۳)

وفات حضرت معصومه سَلَامَةُهَا

حدیث: قَالَ الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ:

يَا سَعْدُ، عِنْدَكُمْ لَنَا قَبْرٌ. قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، قَبْرُ
فَاطِمَةَ بِنْتِ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ? قَالَ: نَعَمْ، مَنْ زَارَهَا
عَارِفًا بِحَقِّهَا فَلَهُ الْجَنَّةُ.

ای سعد، ما در شهر شما آرامگاهی داریم. عرض
کردم: فدایت شوم، آرامگاه فاطمه سَلَامَةُهَا - دختر
موسی بن جعفر عَلَيْهِ السَّلَامُ - مقصود شماست؟ فرمود: آری،
هر کس با معرفت به مقام او، زیارتش کند بهشت از
آن اوست.

(البحار: جلد ۱۰۲، صفحه ۲۶۵)

پرسش: چرا پوشش بانوان مشکی است؛ با اینکه پوشیدن لباس مشکی در اسلام مکروه است؟

پاسخ: آیات عظام امام خمینی، بهجت، تبریزی، صافی، نوری و وحید: پوشیدن لباس سیاه، هر چند مکروه است؛ ولی عبا از آن استثنا شده و چادر مشکی نیز داخل عنوان عبا است و مکروه نیست. آیات عظام سیستانی و مکارم: به طور کلی پوشیدن لباس مکروه نیست؛ افزون بر آنکه چادر مشکی داخل عنوان عبا است و عبا استثنا شده است.

(پرسشها و پاسخهای دانشجویی، احکام نگاه و پوشش، پرسش ۱۳۴)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ فِي السِّرِّ فَقَدْ ذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا.

کسی که در نهان به یاد خدا باشد، خدا را بسیار یاد کرده است.

(البحار: جلد ۹۳، صفحه ۳۴۲)

پرسش: آیا بر زن لازم است در مقابل بچه نابالغ خود را بپوشاند؟

پاسخ: اگر خوب و بد را می فهمد و احتمال می دهد که نگاهش به بدن زن، موجب تحریک شهوتش شود، بنا بر احتیاط واجب باید بدن و موی خود را از او بپوشاند.

آیت‌الله بهجت: اگر خوب و بد را می‌فهمد، بنا بر احتیاط واجب باید بدن و موی خود را از او بپوشاند. آیات عظام تبریزی و مکارم: خیر، لازم نیست؛ ولی بهتر است بدن و موی خود را از پسری که خوب و بد را می‌فهمد، بپوشاند.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام نگاه‌وپوشش، پرسش ۱۲۹)

روز احسان و نیکوکاری

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

لا فضیلةَ اَجَلٌ مِنَ الْاِحْسَانِ.

هیچ فضیلتی برتر از احسان نیست.

(غررالحکم: ۱۰۶۲۵)

پرسش: آیا در پرداخت خمس لازم است به مستحق گفته شود که این پول خمس است؟

پاسخ: خیر، لازم نیست گفته شود؛ بلکه می‌تواند به عنوان هدیه به او بدهد و نیت خمس کند.

نکته! فرض مسأله جایی است که شخص برای به مصرف رساندن سهم سادات (طبق برخی فتاوا) و سهم امام علیه السلام، از حاکم شرع اجازه گرفته باشد.

(پرسشها و پاسخهای دانشجویی، احکام خمس، پرسش ۱۱۷)

حدیث: قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

مَنْ كَانَ فِي حَاجَةٍ أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ الْمُسْلِمِ كَانَ اللَّهُ فِي حَاجَتِهِ مَا كَانَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ.

کسی که در پی برآوردن نیاز برادر مؤمن مسلمان خود باشد، تا زمانی که در فکر نیاز اوست، خداوند در پی (برآوردن) نیاز وی باشد.

(أمالی طوسی: ۱۴۷/۹۷)

پرسش: آیا می‌توان به زن سیده‌ای که فقیر است و شوهرش قادر به اداره زندگی او نیست، سهم سادات داد؟

پاسخ: آیات عظام امام خمینی و خامنه‌ای: با اجازه حاکم شرع اشکال ندارد.

آیات عظام بهجت، فاضل، مکارم، نوری و وحید:
بنابراحتیاط واجب باید با اجازه حاکم شرع انجام
گیرد.

آیات عظام تبریزی، سیستانی و صافی: آری، جایز
است.

(پرسشها و پاسخهای دانشجویی، احکام خمس، پرسش ۱۳۰)

روز درختکاری

حدیث: قال رسول الله ﷺ:

مَا مِنْ رَجُلٍ يَغْرِسُ غَرْسًا إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِنْ
الْأَجْرِ قَدْرَ مَا يَخْرُجُ مِنْ ثَمَرِ ذَلِكَ الْغَرْسِ.

هیچ کسی نیست که درختی بنشاند، مگر این که خداوند به اندازه میوه‌ای که آن درخت می‌دهد، برایش اجر بنویسد.

(میزان الحکمة: ۳۲۱۶)

مسأله: اگر بعد از مالک شدن درخت خرما و انگور یا زراعت گندم و جو زکات آنها واجب شود (آقایان فاضل، بهجت، صافی و نوری... مثلاً خرما در ملک او زرد یا سرخ شود...) باید زکات آن را بدهد. (این مسأله در رساله آقای مکارم ذکر نشده است.)

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۱۸۶۸)

حدیث: قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَا زَكَاةَ لَهُ، وَلَا زَكَاةَ لِمَنْ لَا وَرَعَ لَهُ.

کسی که زکات ندهد نمازش بی حاصل است و کسی که ورع نداشته باشد زکاتش پذیرفته نیست.
(مشکاة الأنوار: ۴۶)

مسأله: اگر بعد از آن که زکات گندم و جو و خرما و انگور واجب شد، زراعت و درخت را بفروشد، فروشنده باید زکات آنها را بدهد (آقایان تبریزی و سیستانی... و چنانچه داد بر خریدار چیزی واجب نیست).
آیت الله مکارم: هرگاه زراعت یا باغی را قبل از واجب شدن زکات خریداری کند زکات بر عهده مالک جدید است، و اگر بعد از آن که زکات واجب شده بخرد، زکات بر عهده فروشنده یعنی مالک قدیمی است.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۱۸۶۹)

حدیث: قال رسولُ الله ﷺ:

لَعَنَ اللهُ الرَّاشِيَ وَالْمُرْتَشِيَ وَالرَّائِسَ الَّذِي يَمْشِي
بَيْنَهُمَا.

خدا لعنت کند رشوه‌دهنده و رشوه‌گیرنده و واسطه
میان آن دو را.

(میزان‌الحکمة: ۲۶۰۰)

پرسش: دادن رشوه برای حل مشکل اداری و
تسریع در کار، چه حکمی دارد؟

پاسخ: آیات عظام امام خمینی، بهجت، خامنه‌ای،
صافی، فاضل، مکارم و نوری: پرداخت پول یا
اموالی، از سوی مراجعه‌کننده، به کارمندان اداره‌ها -
که وظیفهٔ ارائه خدمات به مردم را دارند- منجر به

فساد اداره‌ها خواهد شد که از نظر شرعی حرام است. گرفتن آن بر دریافت‌کننده نیز حرام است و حق تصرف در آن را ندارد.

آیات عظام تبریزی، سیستانی و وحید: رشوه دادن در غیر باب قضا، برای گرفتن حق جایز است، ولی گرفتن آن بر کسی که وظیفه‌اش ارائه کار و خدمت است، جایز نیست.

(رساله دانشجویی، احکام بانکی، پرسش ۶۱)

حدیث: قال رسولُ الله ﷺ:

صِنْفَانِ مِنْ أُمَّتِي إِذَا صَلَّحَا صَلَّحَتْ أُمَّتِي، وَإِذَا فَسَدَا
فَسَدَتْ أُمَّتِي قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، وَمَنْ هُمَا؟
قَالَ: الْفُقَهَاءُ وَالْأَمْرَاءُ.

دو گروه از امت منند که اگر آنها درست شوند امتم درست شود و اگر آنها تباه گردند امتم تباه گردد. عرض شد: ای رسول خدا ﷺ! آن دو گروه کدامند؟ فرمود: فقیهان و زمامداران.

(میزان‌الحکمة: ۵۰۲۰)

پرسش: شخصی در اداره دولتی به مناسبت فرارسیدن سال نو، به کارمندان عیدی می‌دهد و یا مبلغی را با رضایت و بدون تبانی قبلی و به عنوان

تشویق به کارمندی که برایش کار را انجام داده می‌پردازد، آیا گرفتن آن جایز است؟

پاسخ: در فرض یاد شده، دادن و گرفتن این پول اگر مخالف مقررات نظام نباشد، اشکال ندارد.

آیت‌الله خامنه‌ای: بر کارمندان جایز نیست این نوع هدایا را به هر عنوانی که باشد از ارباب رجوع دریافت کنند؛ مگر آن که هدیه دهنده با اصرار زیاد و با امتناع کارمند، به نحوی آن را اهدا کند (آن هم بدون مذاکره و چشم‌داشت قبلی).

(رساله‌دانشجویی، احکام بانکی، پرسش ۶۰۹)

حدیث: قال الصادق علیه السلام:

العقل دَلیلُ المؤمنِ.

خرد، راهنمای مؤمن است.

(الكافی: جلد ۱، صفحه ۲۵)

پرسش: بازی با شطرنج، بدون برد و باخت و به منظور تقویت فکر و حافظه، چه حکمی دارد؟

پاسخ: آیات عظام امام خمینی، تبریزی، خامنه‌ای، فاضل، مکارم و نوری: اگر (واقعاً) در نظر عرف از آلت قمار بودن خارج شده باشد، بازی با آن اشکال ندارد. آیات عظام بهجت و وحید: اگر بدون برد و باخت باشد، بنابر احتیاط واجب جایز نیست و این احتیاط بسیار شدید است.

آیات عظام سیستانی و صافی: بازی با شطرنج حرام
است و انگیزه یاد شده هیچ تأثیری در حکم ندارد و
باعث جواز آن نمی‌گردد.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام موسیقی، پرسش ۱۰۴)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

لا کرم کالتقوی.

هیچ بزرگواری و کرامتی چون پرهیزگاری نیست.
(نهج البلاغه: الحکمة ۱۱۳)

پرسش: حکم بازی با تخت نرد را بیان کنید؟

پاسخ: آیات عظام سیستانی، صافی و نوری: حرام است.

آیات عظام امام خمینی، تبریزی، خامنه‌ای، فاضل و مکارم: اگر از آلات قمار محسوب شود بازی با آن هر چند بدون برد و باخت حرام است.

آیت عظام بهجت و وحید: بازی با نرد، اگر به صورت برد و باخت باشد، حرام است و بدون آن بنابر احتیاط واجب جایز نیست.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام موسیقی، پرسش ۱۰۸)

روز بزرگداشت سیدجمال‌الدین اسدآبادی

حدیث: **قال الصادقُ العَلِیُّ:**

إِنَّ أَهْلَ الْحَقِّ لَمْ يَزَالُوا مُنْذُ كَانُوا فِي شِدَّةٍ، أَمَا إِنَّ
ذَلِكَ إِلَى مُدَّةٍ قَلِيلَةٍ وَعَافِيَةٍ طَوِيلَةٍ.

اهل حق همیشه در سختی بوده‌اند؛ اما بدانید که دوره این سختی کوتاه است و سرانجامش آسایشی طولانی.

(البحار: جلد ۶۷، صفحه ۲۱۳)

پرسش: بازی ورق و یا پاسور چه حکمی دارد؟

پاسخ: آیات عظام امام خمینی، تبریزی، خامنه‌ای، صافی، نوری و وحید: بازی با آلات قمار هر چند بدون برد و باخت - حرام است.

آیت‌الله فاضل: اگر در عرف از آلت قمار بودن خارج شده باشد و برد و باختی در کار نباشد اشکال ندارد. آیات عظام بهجت و مکارم: اگر به صورت برد و باخت باشد، حرام است و اگر بدون آن باشد، بنا بر احتیاط واجب جایز نیست.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام موسیقی، پرسش ۱۰۷)

حدیث: قال رسولُ الله ﷺ:

إِنَّ أَعْجَزَ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ الدُّعَاءِ.

ناتوان‌ترین مردم کسی است که از دعا کردن ناتوان باشد.

(أمالی طوسی: ۱۳۶/۸۹)

پرسش: با توجه به رواج بیلارد در سطح جامعه نظر مراجع تقلید را در این خصوص بیان کنید؟

پاسخ: آیات عظام امام خمینی، تبریزی، خامنه‌ای، صافی، فاضل، مکارم و نوری: اگر در نظر عرف وسیله قمار شناخته شود، بازی با آن جایز نیست؛ هر چند بدون برد و باخت باشد.

آیت‌الله وحید: اگر در نظر عرف وسیلهٔ قمار شناخته شود، با برد و باخت حرام است و بنابر احتیاط واجب، بدون برد و باخت هم جایز نیست.

آیت‌الله سیستانی: اگر در نظر عرف محل، وسیلهٔ قمار شناخته شود، با برد و باخت حرام است و بنابر احتیاط واجب، بدون برد و باخت هم جایز نیست.

آیت‌الله بهجت: بازی با بیلیارد جایز نیست.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام موسیقی، پرسش ۱۰۹)

حدیث: قَالَ الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ:

السَّفَلَةُ مَنْ كَانَ لَهُ شَيْءٌ يُلْهِمُهُ عَنِ اللَّهِ تَعَالَى.

فرومايه کسی است که چیزهایی دارد که باعث غفلت او از یاد خدا می‌شود.

(مستدرک الوسائل، جلد ۱۳، صفحه ۲۶۹)

پرسش: حکم نگره‌داری آلات قمار را بیان کنید؟

پاسخ: نگره‌داری آلات قمار جایز نیست و باید آنها را از بین برد.

آیات عظام تبریزی و وحید: بنابر احتیاط واجب نگره‌داری آلات قمار جایز نیست و باید آنها را از بین برد.

(پرسشها و پاسخهای دانشجویی، احکام موسیقی، پرسش ۱۲۱)

حدیث: قَالَ الْكَازِمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

لَا دِينَ لِمَنْ لَا مَرْوَةَ لَهُ.

کسی که مردانگی و انسانیت ندارد دین ندارد.

(تحف العقول: ۳۸۹)

پرسش: حکم گوش دادن به آهنگ و صداها
مشکوک چیست؟

پاسخ: گوش دادن به آهنگ و موسیقی‌های
مشکوک، اشکال ندارد.

آیت‌الله صافی: گوش دادن به آهنگ‌هایی که با
آلات موسیقی نواخته می‌شود، جایز نیست (هر چند
مشکوک باشد).

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام موسیقی، پرسش ۲۷)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

الصِّدْقُ أمانةٌ، الكِذْبُ خِيَانَةٌ.

راستی امانتداری است و دروغ خیانت.

(غررالحکم: ۱۱۱۹)

پرسش: آیا می‌توان استفاده از موسیقی حرام را برای امری مهم‌تر، همچون مقابله با هجوم فرهنگی و سیاسی غرب (برای مدتی و یا مردم منطقه‌ای) جایز دانست؟

پاسخ: خیر، جایز نیست.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام موسیقی، پرسش ۲۸)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ الرَّجُلُ مُهَيِّمًا عَلَى نَفْسِهِ،
مُرَاقِبًا قَلْبَهُ حَافِظًا لِسَانَهُ.

سزاوار است که آدمی نگهبان نفس خود و مراقب
دل و نگهدار زبان خویش باشد.

(غررالحکم: ۱۰۹۴۷)

پرسش: گوش دادن به صدای ترانه زن ایرانی و
خارجی، چه حکمی دارد؟

پاسخ: گوش دادن به غنا حرام است؛ خواه خواننده
ایرانی باشد و یا خارجی.

(پرسشها و پاسخهای دانشجویی، احکام موسیقی، پرسش ۶۴)

حدیث: قال رسولُ الله ﷺ:

الإيمانُ معرفةٌ بالقلبِ، وقولٌ باللسانِ، وعملٌ
بالأركانِ.

ایمان شناخت با دل است و گفتن با زبان و عمل با
ارکان بدن.

(میزان الحکمة: ۵۸۶)

پرسش: استفاده از آهنگهای مبتذل (موسیقی
حرام)، در مجالس عروسی زنان چه حکمی دارد؟
پاسخ: گوش دادن به موسیقی حرام - هر چند در
مجالس عروسی زنان باشد - جایز نیست.

(رساله دانشجویی، احکام موسیقی، پرسش ۷۹)

حدیث: قَالَ زَيْنُ الْعَابِدِينَ عليه السلام:

مَنْ كَفَّ عَنِ أَعْرَاضِ الْمُسْلِمِينَ أَقَالَهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ
عَشْرَتَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

هر که از لطمه زدن به آبروی مسلمانان خودداری
کند، خداوند عزوجل روز قیامت از لغزش او درگذرد.
(صحیفه الإمام الرضا عليه السلام: ۱۹۵/۸۵)

پرسش: کندن و جویدن پوست لب و جاهای دیگر
بدن، چه حکمی دارد؟

پاسخ: پوست‌های مختصر لب و جاهای دیگر بدن -
که به آسانی کنده می‌شود و در حال افتادن است -
پاک است.

(رساله دانشجویی، احکام پزشکی، پرسش ۴۵۸)

حدیث: قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

مَا مِنْ عَبْدٍ كَثَمَ غَيْظًا إِلَّا زَادَهُ اللَّهُ عِزًّا
فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

هیچ بنده‌ای خشم خود را فرو نخورد، مگر این که خداوند عزوجل بر عزت او در دنیا و آخرت افزود.
(الکافی: جلد ۲، صفحه ۱۱۰)

پرسش: آیا خونی که بر زخم خشک می‌شود، نجس است؟

پاسخ: آری، نجس است؛ هر چند خشک شده باشد.

(رساله‌دانشجویی، احکام پزشکی، پرسش ۴۶۰)

حدیث: قَالَ الْبَاقِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

النَّدَامَةُ عَلَى الْعَفْوِ أَفْضَلُ وَأَيْسَرُ مِنَ النَّدَامَةِ عَلَى
الْعُقُوبَةِ.

پشیمانی از گذشت، برتر و آسانتر از پشیمانی حاصل
از کیفر دادن است.

(الكافی: جلد ۲، صفحه ۱۰۸)

پرسش: اگر از دندان خون بیاید و با آب دهان
مخلوط شود، فرو بردن آن چه حکمی دارد؟ آیا باید
دهان را آب بکشد؟

پاسخ: اگر خون به حدی کم باشد که به واسطه
مخلوط شدن با آب دهان از بین می‌رود، پاک است

و فرو بردن آن اشکال ندارد (آقای مکارم:... ولی
عمداً این کار را نکند).

آیت‌الله نوری: اگر خون به حدی کم باشد که به
واسطه مخلوط شدن با آب دهان از بین می‌رود،
پاک است؛ ولی فرو بردن آن اشکال دارد.

(رساله‌دانشجویی، احکام پزشکی، پرسش ۴۵۹)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

بِالْعَافِيَةِ تَوْجَدُ لَذَّةَ الْحَيَاةِ.

با عافیت و سلامتی است که لذت زندگی چشیده می‌شود.

(غررالحکم: ۴۲۰۷)

پرسش: اگر هنگام خوردن غذا، دهان خونی شود، آیا خوردن لقمه‌ای که در دهان است، جایز است؟

پاسخ: خوردن لقمه نجس شده، حرام است. ولی اگر خون به حدی کم باشد که به واسطه مخلوط شدن با آب دهان از بین می‌رود، پاک است و فرو بردن آن اشکال ندارد. (آقای مکارم: ... ولی عمداً این کار را نکنند.) آیت‌الله نوری: خوردن لقمه نجس، حرام است. هر چند خون به حدی کم باشد که به واسطه مخلوط شدن با آب دهان، از بین می‌رود.

(رساله‌دانشجویی، احکام منزل، پرسش ۵۵۲)

حدیث: قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

لَا غِنَىٰ أَخْصَبُ مِنَ الْعَقْلِ، وَلَا فَقْرَ أَحَطُّ مِنَ
الْحُمُقِ.

هیچ ثروتی پربرکت‌تر از خردمندی نیست و هیچ
فقری پست‌تر از بی‌خردی.

(الكافی: جلد ۱، صفحه ۲۹)

پرسش: آیا خون کم (کمتر از درهم) که در نماز
بخشیده شده، پاک است؟

پاسخ: خیر، نجس است، ولی اگر در بدن و لباس
نماز گزار باشد، نماز با آن صحیح است.

(رسالة دانشجویی، احکام منزل، پرسش ۵۴۴)

حدیث: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

نَوْمٌ مَعَ عِلْمٍ خَيْرٌ مِنْ صَلَاةٍ عَلَى جَهْلٍ.

خوابِ توأم با علم و دانش، بهتر از نماز همراه با نادانی است.

(میزان الحکمة: ۴۴۷۰)

پرسش: گاهی هنگام خون‌گیری از بیمار، مقدار بسیار کم و ناچیزی از خون سرایت می‌کند؛ آیا با پنبهٔ الکلی می‌توان محل را تطهیر کرد؟

پاسخ: خون - هر چند به مقدار ناچیز هم باشد - نجس است و باید آن را با آب شست.

(رسالهٔ دانشجویی، احکام پزشکی، پرسش ۴۶۱)

درگذشت حجت‌الاسلام حاج سیداحمد خمینی،
درگذشت ملامحسن فیض کاشانی

حدیث: قَالَ امیرالمؤمنین علیه السلام:

الإِخْلَاصُ عِبَادَةُ الْمُقَرَّبِينَ.

اخلاص عبادت مقربان است.

(غررالحکم: ۶۶۷)

مسأله: آب جاری آبی است که از زمین بجوشد و جریان داشته باشد مانند آب چشمه و قنات. (آقای مکارم: ... و یا از برفهای متراکم در کوهها سرچشمه بگیرد و جریان داشته باشد.) (آقای تبریزی: ... و لوله‌کشی‌هایی که فعلاً در بلاد مرسوم است جاری نیست و حکم آب کر را دارد.)
آیت‌الله سیستانی: جاری به آبی گفته می‌شود که:

۱) منبع طبیعی داشته باشد. ۲) جاری باشد هر چند به وسیله‌ای آن را جاری سازند. ۳) فی‌الجمله استمرار داشته باشد. و لازم نیست به منبع طبیعی متصل باشد پس اگر به طور طبیعی از آن جدا شود مانند ریزش آب از بالا به صورت قطره با فرض جریان بر زمین، جاری به حساب می‌آید ولی اگر چیزی مانع اتصال آن به منبع شود مثلاً اگر مانع ریزش یا جوشش آب شود ارتباط آن را با منبع قطع نماید آب باقی مانده حکم جاری را ندارد هر چند جریان داشته باشد.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۲۸)

حدیث: قال الرضا عليه السلام:

لَا يَخَافَ عَبْدٌ إِلَّا ذَنْبَهُ وَلَا يَرْجُو إِلَّا رَبَّهُ.

بنده باید جز از گناهانش نترسد و جز به خدا امید
نبندد.

(عیون أخبار الرضا عليه السلام، جلد ۲، صفحه ۴۴)

مسأله: آب جاری اگر چه کمتر از کُر باشد، چنانچه
نجاست به آن برسد تا وقتی بو یا رنگ یا مزه آن به
واسطه نجاست تغییر نکرده پاک است.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۲۹)

درگذشت ملا احمد نراقی

حدیث: قال رسول الله ﷺ:

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا فَقَهَّهُ فِي الدِّينِ، وَالْهَمَّهُ
رُشْدًا.

هر گاه خداوند خوبی بنده‌ای را بخواهد، او را در دین
فقیه گرداند و راه درست و راستش را به او الهام
فرماید.

(میزان الحکمة: ۵۱۰۱)

مسأله: اگر آب باران یا آب دیگر، در گودالی جمع
شود و کمتر از کر باشد، چنانچه بعد از قطع شدن
باران، نجاست به آن برسد، نجس می‌شود. (این
مسأله در رساله آقای بهجت، مکارم، فاضل و
سیستانی ذکر نشده است.)

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۴۶)

حدیث: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ يُحِبُّ الطَّيِّبَ، نَظِيفٌ يُحِبُّ النَّظَافَةَ.

خداوند پاک است و شخص پاک را دوست دارد، پاکیزه است و پاکیزگی را دوست دارد.

(میزان الحکمة: ۶۱۵۱)

پرسش: اگر چیزی به غیر بول، (مانند خون) نجس شود چگونه با آب قلیل پاک می شود؟

پاسخ: اگر از قبیل بدن و چیزهایی سفت است (که آب در آن نفوذ نمی کند) پس از برطرف شدن عین نجاست (خواه با آب یا وسیله دیگر)، با یک مرتبه شستن پاک می شود و اگر از قبیل لباس و فرش و مانند اینها است باید فشار داده شود تا غساله آن بیرون آید.

(رساله دانشجویی، احکام منزل، پرسش ۵۳۸)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ سَعِدَ.

هر که نفس خود را حسابرسی کند نیکبخت شود.
(مستدرک الوسائل: ۱۵۴/۱۲)

پرسش: اگر پیش از آنکه لباس‌ها را داخل لباس شویی بریزیم، عین نجاست آنها را برطرف کنیم، آیا لباس شویی در این هنگام لباسها را پاک می‌کند؟

پاسخ: در فرض یاد شده، لباس‌ها پاک می‌شود. آیت الله تبریزی: اگر به غیر بول نجس شده باشد که در تطهیر آن یک بار شستن کافی است و ماشین لباس شویی آن را پاک می‌کند؛ ولی اگر به بول نجس شده است، در تطهیر آن دو بار شستن لازم است. از این رو احتیاط آن است که لباس‌ها را یک بار در بیرون لباس شویی هم بشویند.

(رساله‌دانشجویی، احکام منزل، پرسش ۵۴۳)

حدیث: قال رسولُ الله ﷺ:

الإقتصادُ في النَّفقَةِ نِصفُ المَعِيشَةِ.

اقتصاد و میانه‌روی در خرج کردن، نصف معیشت است.

(میزان الحکمة: ۵۲۳۴)

پرسش: اگر بعد از شستن لباس، رنگ نجاست روی آن باقی باشد، آیا هنوز نجس است؟
پاسخ: خیر، پاک است.

(رساله‌دانشجویی، احکام منزل، پرسش ۵۴۰)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

أَشْكُرُ النَّاسَ أَقْنَعُهُمْ، وَأَكْفُرُهُمْ لِلنِّعَمِ أَجْشَعُهُمْ.

شاكرترین مردم، قانع‌ترین آنهاست و ناسپاس‌ترین آنان از نعمتها، حریص‌ترین آنها.

(البحار: جلد ۷۷، صفحه ۴۲۲)

پرسش: آیا آبی که کف صابون دارد، می‌تواند چیز نجس را پاک کند؟

پاسخ: آری، آب با کف صابون مضاف محسوب نمی‌شود.

(رساله دانشجویی، احکام منزل، پرسش ۵۴۱)

روز ملی شدن صنعت نفت

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

مَا عُمِّرَتِ الْبُلْدَانُ بِمِثْلِ الْعَدْلِ.

هیچ چیز مانند عدالت، شهرها را آباد نکرده است.
(غررالحکم: ۹۵۴۳)

پرسش: آیا فرش نجس زیر باران زیاد، پاک می‌شود؟
پاسخ: اگر عین نجاست در آن باقی نماند، پاک می‌شود.

آیت‌الله تبریزی: اگر عین نجاست در آن باقی نماند، پاک می‌شود و بنا بر احتیاط واجب، باید فشار داده شود.
آیت‌الله مکارم: اگر عین نجاست در آن باقی نماند، پاک می‌شود و (باید فرش فشار داده شود) تا غسل آن بیرون بیاید.

(رساله‌دانشجویی، احکام منزل، پرسش ۵۴۶)

حدیث: قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

إِذَا كَانَ يَوْمُ النَّيْرُوزِ فَاغْتَسِلْ وَابْسِ أَنْظِفَ
ثِيَابَكَ، وَتَطَيَّبْ بِأَطْيَبِ أَطْيَبِكَ، وَتَكُونُ ذَلِكَ
الْيَوْمَ صَائِمًا.

چون عید نوروز فرا رسد، بدن خود را بشوی و
پاکیزه‌ترین جامه‌هایت را بپوش و با خوشبوترین
عطرها خودت را معطر کن و در آن روز روزه‌دار باش.
(وسائل الشیعه: ۳۴۶/۷)

پرسش: آیا لباس و فرش نجس و مانند آن، با آفتاب
پاک می‌شود؟

پاسخ: خیر، آفتاب با شرایطی تنها می‌تواند چیزهای ثابت از قبیل در، دیوار و پنجره را پاک کند؛ ولی لباس و فرش و مانند آن که قابل نقل و انتقال است، با آفتاب پاک نمی‌شود.

(رساله‌دانشجویی، احکام منزل، پرسش ۵۴۷)